Algemene Beschouwingen 2026: programmabegroting 2027

Carte Blanche

Voorzitter,

We staan hier vandaag om de programmabegroting voor 2027 te bespreken. Een begroting die op papier sluitend is, maar die getuigt van een koers die Groep Groen grote zorgen baart. Het is een programmabegroting die vraagt om een 'carte blanche'. Het college vraagt de raad om vertrouwen, maar weigert in ruil daarvoor de raad de regie. Projecten worden gepresenteerd als voldongen feiten en de kaderstellende rol van deze raad dreigt uitgehold te worden tot die van een stempelmachine.

Voorzitter, dit gebrek aan transparantie steekt extra schril af tegen de achtergrond van de vorige legislatuurperiode. We hebben toen, met goede bedoelingen, gezamenlijk fors geïnvesteerd in een traject om de bestuurscultuur in Vaals te verbeteren. Dat heeft destijds veel gekost: veel mankracht, organisatie, zaalhuur, externe begeleiding en ontelbare uren van zowel ambtenaren als raadsleden. Maar als we nu naar deze begroting kijken, moeten we helaas concluderen dat al die inspanningen averechts lijken te hebben gewerkt. We zijn terug bij af: de bestuurscultuur is niet open en transparant geworden, maar lijkt eerder te zijn verworden tot een gesloten vesting.

Die ondoorzichtigheid zien we telkens pijnlijk terug. Er wordt gevraagd akkoord te gaan met grote investeringen zonder dat daar een apart, inhoudelijk raadsvoorstel aan ten grondslag ligt. Een greep uit de pot:

City Marketing:Een bij elkaar opgetelde post van 250.000 euro waarvan 50.000 structureel – een kwart miljoen. Waar is het wat en waarom om te komen tot het hoe, wie en wanneer? Waar zijn de tastbare en meetbare resultaten zoals een professionele uitgevoerd marketingadvies?

Project Fraiche:Oorspronkelijk geframed als slechts een voorstel ten behoeve van provinciale subsidieaanvraag, -maar geen raadsvoorstel wat noopt vragen te beantwoorden- maar inmiddels omgezet naar een kostenpost van 1,5 miljoen en een structurele post van 50.000 euro per jaar, zonder dat de raad kennis heeft kunnen nemen waarvoor precies, want ook hiervoor ontbreekt een deugdelijk raadsvoorstel.

Investeringen 'Heuvel' (€ 500.000) en 'Vallisveld' (€ 400.000):Dit zijn voor de raad op dit moment ware ‘black boxes’. Zonder inhoudelijke onderbouwing of planvorming is het voor ons onmogelijk om hier als kaderstellend orgaan over te besluiten.

Het contrast in deze begroting wordt ook pijnlijk duidelijk als we kijken naar de sociale prioriteiten. Terwijl onze inwoners kampen met stijgende lasten en energiearmoede, zien we dat het potje ‘zoek de noden’ voor mensen onder het bestaansminimum – met name gezinnen met kinderen – is afgeschaald. Dat is voor Groep Groen onacceptabel. Het is onbegrijpelijk dat er op deze essentiële steun wordt bezuinigd, terwijl er tegelijkertijd uit te breiden met een extra wethouder. Terwijl men in feite slechts het beleid uit de vorige legislatuur uit voert, maar doet dat wel met een groter en duurder apparaat. Dat getuigt bepaald niet van efficiëntie of maatschappelijk gevoel.

Ook op het gebied van wonen missen we de realiteitszin. In Lemiers is een project voor starterswoningen door de gevaren van bestrijdingsmiddelen onhaalbaar gebleken. De logische stap zou zijn: terug naar de tekentafel voor de juiste woningen. In plaats daarvan kiest het college nu eenzijdig voor het hogere segment. Dit gaat in tegen de uitkomsten van woonbehoefteonderzoek Lemiers en ook tegen de veerkrachtrapportage die wij als raad hebben ingezien. Het college negeert hier bewust de raadskaders.

Daarnaast maken wij ons grote zorgen over het Interventieteam. Wij vragen ons af waar de disciplinerende macht van dit team op is gebaseerd. Waar zijn de cijfers? Waar zijn de incidentenlijsten die de noodzaak onderbouwen? En belangrijker: hoe zit het met de privacywaarborgen en de controle op dataverzameling van onze burgers? Dit raakt aan de kern van onze democratische rechtsstaat en wij kunnen hier niet mee instemmen zonder dat er een juridisch en inhoudelijk kader ligt.

Toch willen we hier ook een positief geluid laten horen. Waar beleid wél concreet is en bijdraagt aan de leefbaarheid van onze gemeente, zijn wij de eersten om dat te steunen. De aanleg van de waterbuffer in Vaals-Noord is daar een uitstekend voorbeeld van. Dit project laat zien dat, wanneer we als raad en college samen inzetten op klimaatadaptatie en waterveiligheid, we tastbare resultaten behalen waar onze inwoners direct iets aan hebben. Dit is het type maatschappelijk rendement waar Groep Groen naar op zoek is: concreet, noodzakelijk en toekomstbestendig.